

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II

21 września 1946

Nr 38

Targi poznańskie wchodzą w obrót

Dzień 21 września 1946 r. będzie stanowił w dziejach Targów poznańskich jedną z najważniejszych dat. W dniu tym po prawie całkowitym zniszczeniu wojennym Targi prezentują swe pierwsze odbudowane pawilony, otwierają na nowo swoje podwoje, wklaszczają się w powojenny obrót gospodarczy. Nieco wcześniej jak po pierwszej wojnie światowej. Gdy po pierwszej wojnie Targi rozpoczynały z niczym, od podstaw, po drugiej wojnie Targi materialnie startują prawie od nowa, jeżeli chodzi o urządzenie targowe, jednakże tym razem z dużym majątkiem w postaci wyrobionej renomy na rynku krajowym i zagranicznym. Sprawność organizacyjna naszych Targów powodowała ich świetny rozwój, dzięki czemu odgrywały one coraz większą rolę w naszym obrocie nie tylko wewnętrznym, lecz również w naszej wymianie towarowej z zagranicą, zdobywały coraz početnějsze miejsce w rzędzie targów europejskich, wychodząc zwycięsko z kryzysu 29—34 roku, kiedy to z bezmała 400 targów w Europie zostało się ok. 100. Targi nasze pod względem zajętego metrażu wybiły się na trzecie miejsce wśród targów europejskich.

Zbyteczną byłoby rzeczą wyjaśniać kołom gospodarczym znaczenie instytucji targów, one je doskonale rozumieją i potrzebę takiej instytucji dla obrotu gospodarczego żywo odczuwają. Odczuwały je zawsze a po wojnie uznają za potrzebę wręcz palącą. Dlatego koła gospodarcze z radością witają fakt odzyskania Targów, choć pierwsza krajowa impreza po wojnie ograniczona jest do skromnych rozmiarów zarówno pod względem stojącego do dyspozycji metrażu zabudowanej powierzchni, ok. 3.500 m², jak i branżowego zakresu Targów.

Ta pierwsza powojenna impreza krajowa, urządzona w jesieni będzie kontynuowana w przyszłości. Normalne Międzynarodowe Targi będą się odbywały corocznie, jak przed wojną, na wiosnę w pierwszy tydzień maja. Ta data też została ustalona przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów w decyzji uznającej Międzynarodowe Targi w Poznaniu za podstawową instytucję targową w kraju. Dla wykorzystania urzą-

dzeń targowych i potanienia administracji w jesieni będą urządzone rozmaite imprezy targowo-wystawowe zależnie od potrzeb chwili.

Ze Targi po wojnie działają będą ze sprawnością i energią nie mniejszą jak przed wojną, to zadokumentowały już trzema imprezami zagranicznymi, organizując na zlecenie Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego udział Polski w trzech targach zagranicznych, mianowicie w Lyonie, Paryżu i Sztokholmie. Cały szereg dalszych imprez zagranicznych będzie następował, w miarę decyzji Rządu co do naszego w nich udziału.

Targi pod hasłem „Odzież i Dom”, są po wojnie pierwszymi targami, we właściwym tego słowa znaczeniu, narazie ograniczonymi do wystawców krajowych. Wśród wystawców tych, jak na wszystkich wystawach, które ostatnio dość licznie były w kraju urządzone, dominować będzie niewątpliwie przemysł państwowy i spółdzielczy, przedsiębiorczość prywatna będzie tam reprezentowana bardzo nieśmiało. Nie tylko dlatego, że ok. 90% przemysłu, jak dotąd, znajduje się w rękach Państwa, lecz również dlatego, że akcja przejmowania na własność Państwa podstawowych

gałęzi przemysłu, dopiero właściwie się rozpoczyna i los dużej ilości przedsiębiorstw nie jest rozstrzygnięty. Przedsiębiorcy, na wszelki wypadek wolą narazie pozostawać w cieniu. Inna sytuacja zaistnieje w roku przyszłym, gdy akcja upaństwowienia zostanie zakończona, gdy każdy przedsiębiorca będzie wiedział na czym stoi, gdy z drugiej strony rozmaite Zjednoczenia, jako organ administracji państwowych przedsiębiorstw i spółdzielni wyjaśnią sobie swój stan posiadania, za którego nie tylko utrzymanie lecz i rozwinięcie (w sensie oczywiście nie przejmowania dalszych przedsiębiorstw z rąk prywatnych, lecz rozwijania już przejętych) będą odpowiedzialne. Od ustalenia tego stanu posiadania, zależy akcja inwestycyjna, zwłaszcza na odcinku przedsiębiorczości prywatnej, od tego zależy planowanie gospodarcze, również w przedsiębiorstwach prywatnych, od tego zależy rozwinięcie prywatnej inicjatywy na odcinku przemysłowym.

W tym numerze:

Targi poznańskie wchodzą w obrót. — Zagadnienie świadków i biegłych w postępowaniu podatkowym. — Zaopatrzenie przedsiębiorstw przemysłu prywatnego w surowce. — Poradnik księgowego. — Komunikaty.

W najbliższych numerach:

Uwagi na temat reformy podatkowej. — Bezpieczeństwo pracy. — Poradnik księgowego. — Uwagi na temat nowelizacji świadczeń społecznych. — Ubezpieczenie wypadkowe. — Organizacja przedsiębiorstw. — Handel zagraniczny. — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel.

wym, która jak dotąd skrępowana jest niepewnością swego losu. Należy mieć nadzieję, że w roku przyszłym inicjatywa prywatna zadokumentuje należycie swą prężność tym bardziej, że wkrótce ma być ustawowo ustalona reglamentacja naszego handlu zagranicznego i udział w nim inicjatywy prywatnej, oby jak najszerzej dopuszczanej.

Jak długo giełdy towarowe, w szczególności w zakresie płodów rolnych, nie zostaną uruchomione, Targi poznańskie mogą w pełnej mierze spełniać ich rolę.

Przy Targach poznańskich zostały przed wojną uruchomione specjalne targi wełną, które należałoby reaktywować, jak tylko podaż tego ważnego surowca będzie tego wymagała. Polska zachodnia przed wojną była głównym dostawcą

wełny, przewyższając, pod względem wysokości swej produkcji inne dzielnice bardzo poważnie.

Międzynarodowe Targi w Poznaniu odegrały niewątpliwie nie tylko poważną rolę jako instrument obrotu towarowego, lecz również jako czynnik postępu w życiu gospodarczym. Wskazując nowe potrzeby wymagające zaspokojenia, nowe metody produkcji, środki oszczędności w przemyśle i spożyciu, nowe tworzywa zastępcze, nie odbiegające jakościowo od tworzyw dotychczasowych, a nawet nieraz je przewyższające, pokazując nowe wynalazki, propagując naukową organizację pracy, mogą Targi stać się bardzo ważnym czynnikiem postępu gospodarczego i społecznego i dobrze zasłużyć się Rzeczypospolitej, co też niewątpliwie uczynią.

dr St. Waschko.

Zagadnienie świadków i biegłych w postępowaniu podatkowym

(Dokończenie)

BIEGLI

Uwagi wstępne

Podstawowym przepisem, który stanowi punkt wyjścia uregulowania zagadnienia instytucji biegłych, w nowym dekrete o postępowaniu podatkowym jest art. 101 stanowiący, iż władza podatkowa zasięga opinii jednego lub więcej biegłych, gdy zbadanie lub ustalenie w toku postępowania podatkowego pewnych określonych okoliczności wymaga specjalnych wiadomości fachowych.

Jak głębokiej zmiany w konstrukcji omawianej — a tak doniosłej dla postępowania wymiarowego — instytucji dokonał nowy dekret, stwierdzić można dopiero, poddawszy zagadnienie to systematycznemu rozważaniu.

Na pierwszy rzut oka bowiem wydawać by się mogło, że przepisy zasadnicze nie uległy w tej mierze żadnym zmianom.

1. Pojęcie biegłego

Punktem wyjścia naszych rozważań niech będzie kodeks postępowania cywilnego. W myśl tych przepisów biegłym jest osoba, która wyraża opinię, posługując się specjalnymi wiadomościami.

Biegli są w postępowaniu procesowym środkami dowodowymi w tym znaczeniu, że stwierdzają istnienie pewnego faktu na podstawie swego doświadczenia i swych specjalnych wiadomości. Poza tym są pomocnikami sędziego o tyle, że dają pewną ocenę przedłożonego im w procesie konkretnego materiału faktycznego. Przy tym sąd nie jest związany opinią biegłego.

W opinii biegłego mogą zachodzić błędy:

1. biegły nie zrozumiał stanu faktycznego — pewne rzeczy uznał za niesporne, które w rzeczywistości były sporne.

2. logika biegłego jest zła.

Sąd w takich przypadkach zaznacza w wyroku, że opinia biegłego nie jest przekonującą. Zauważyć tu wypada, że strony mogą swobodnie krytykować opinie biegłych.

Wspomniana cecha, specjalnych wiadomości nie wystarczy jednak do określenia biegłego w rozumieniu postępowania podatkowego.

W myśl art. 102, dekretu o postępowaniu podatkowym, biegłych powołuje się z listy, ustalonej na podstawie wniosków instytucji samorządu gospodarczego, Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej albo organizacji zawodowych.

Nie jest więc biegłym, kto wprawdzie wyraża opinię, opartą na wiadomościach specjalnych, lecz nie jest wymieniony w liście wyżej określonej.

Atoli i druga cecha, tylko ko wskazana, jeszcze nie wystarczy.

Ma znaczenie jeszcze art. 99 ust. 1 dekretu, który głosi: „Przed przesłuchaniem, lub żądając złożenia zeznań na piśmie władza podatkowa uprzedzi świadka (biegłego) o karalności zeznań fałszywych.

A zatem biegłym jest kto:

1. wobec przedstawiciela właściwej władzy, działającego w zakresie swoich uprawnień urzędowych, wyraża opinię, zawierającą ocenę pewnego stanu faktycznego, po-

slugując się przy tym swymi wiadomościami specjalnymi, jeżeli zarazem:

2. jest wymieniony w liście biegłych, utworzonej na podstawie wniosków instytucji samorządu gospodarczego, Związku Rewizyjnego Spółdzielni albo organizacji zawodowych,

3. opinię złożył ustnie — co najmniej w ten sposób, iż oświadczył ustnie, że pismo, jednocześnie złożone, zawiera opinię, której władza w danej sprawie zażądała,

4. przed ustnym złożeniem opinii przedstawiciel władzy zwrócił uwagę opiniodawcy na skutki oświadczenia niezgodnego z prawdą lub zatajenia prawdy.

2. Przedmiot opinii

W tej mierze nowe postępowanie podatkowe wprowadza — jak zobaczymy — istotne zmiany.

Ordynacja podatkowa czy rozporządzenie wykonawcze do niej nie zawierały — jeżeli chodzi o przedmiot opinii biegłego — ściśle określonych postanowień. Sprawą tą zajmowała się raczej instrukcja podatkowa, według której władza skarbową wzywała biegłych w przypadkach, gdy zbadanie lub ustalenie w toku postępowania wymiarowego lub odwoławczego pewnych określonych okoliczności wymagało posiadania specjalnych fachowych lub gospodarczych wiadomości.

Władza skarbową obowiązana była w szczególności powołać biegłych do opiniowania o pewnych konkretnych okolicznościach wątpliwych lub spornych, których zbadanie wymaga odpowiedniej wiedzy fachowej.

Do okoliczności konkretnych należały między innymi:

- sprawy, dotyczące odpisań na zużycie,
- sprawy, prawidłowości wycenienia wartości remanentów surowców, półfabrykatów, wyrobów gotowych i innych składników majątkowych,
- sprawy, dotyczące charakteru wydatków inwestycyjnych,
- sprawy oceny zdolności produkcyjnej przedsiębiorstw przemysłowych,
- sprawy, dotyczące wartości obiegowej nieruchomości, dla celów wymiaru podatku od nieruchomości itp.

Co ważniejsze jednak, w praktyce administracji podatkowej, biegłych można było powoływać w postępowaniu wymiarowym nie tylko do ustalenia danych faktycznych, np. przeciętnego stosunku cyfrowego obrotów do remanentów lub kosztów handlowych do obrotów w poszczególnych przedsiębiorstwach, wartości użytkowej lokali, kosztów utrzymania samochodu itp. lecz w wyjątkowych przypadkach, gdy ustalenie podstawy wymiaru w inny sposób nie było możliwe — do określenia wysokości podstawy wymiaru.

W tym ostatnim przypadku w protokole przesłuchania biegłych wymieniano się tylko dane faktyczne, na których opierała się ich opinia i sposób obliczenia podstawy wymiaru.

Zasady te obowiązują jeszcze tylko w odniesieniu do wymiaru podatków za rok 1945 i ewent. dla ustalenia podstaw obliczania zaliczek za okres do 30 czerwca 1946 r.

Z dniem 1 lipca 1946 r. tj. z dniem wejścia w życie nowego dekretu o postępowaniu podatkowym, obowiązujące przytoczone w wstępie przepisy art. 101, który wnosi zasad-

nią zmianę jeżeli chodzi o najważniejszy z przedmiotów opinii biegłych, jakim było opisane wyżej ustalanie podstaw wymiaru podatków.

Jakkolwiek przepis ten jest wiernym odbiciem postanowień obowiązujących pod rządem ordynacji podatkowej przepisów § 150 instrukcji podatkowej, to nie ma w nim już mowy o tzw. „specjalnych wiadomościach gospodarczych”.

Projektowane do nowego postępowania podatkowego rozporządzenie wykonawcze, nie zajmuje się zupełnie działem o świadczeniach i biegłych.

Rozporządzenie to ogranicza się do rozwinięcia tych przepisów dekretu o postępowaniu podatkowym, co do których dekret zawiera klauzule delegacyjne dla Ministra Skarbu.

Kwestie interpretacyjne przepisów dekretu o p. p., będą rozstrzygane okólnikami Ministerstwa Skarbu.

W uzasadnieniu zaś rządowym do postępowania możemy doszukać się takiego stwierdzenia, że np. znawca branży w danej miejscowości, którego władza podatkowa przesłuchiwała dla oszacowania obrotów tej branży i który dotychczas oznaczony był również mianem „biegłego”, nie podpada pod art. 101 dekretu o postępowaniu podatkowym.

Możliwości obrony wymiaru podatku ustalanego przy pomocy instytucji biegłych zostały w ten sposób usunięte, a punkt ciężkości przesunięto na swobodniejsze oszacowanie podstawy opodatkowania przez samą władzę podatkową bez współdziałania biegłych czy osób znających stosunki gospodarcze i to na zasadzie postanowień art. 118 dekretu o postępowaniu podatkowym: „w braku danych niezbędnych do ustalenia rzeczywistej wysokości podstawy opodatkowania władza podatkowa może ustalić ją w drodze oszacowania. Przy oszacowaniu władza podatkowa obowiązana jest brać pod uwagę wszystkie istotne okoliczności, mające znaczenie dla ustalenia podstawy opodatkowania: może przy tym stosować także normy szacunkowe.

Normy szacunkowe opracowują władze podatkowe, a zatwierdza władza podatkowa naczelna po wysłuchaniu opinii komisji odwoławczych przy izbach skarbowych lub samorządu gospodarczego albo zawodowego.

Przepis o oszacowaniu podstawy opodatkowania stosuje się w szczególności w przypadku:

1. gdy podatnik obowiązany do prowadzenia ksiąg (handlowych, uproszczonych lub podatkowych) nie powołał tych ksiąg u władzy podatkowej zgodnie z przepisami dekretu o postępowaniu podatkowym jako dowodu w postępowaniu podatkowym,

2. gdy władza podatkowa zbadała powołane przez podatnika księgi i na podstawie przepisów dekretu o postępowaniu podatkowym nie uznała ich za dowód.

Niebezpieczeństwa dla podatników w stosowaniu tego swobodnego poniekąd uznania dopatrują się sfery gospodarcze w dalszych postanowieniach art. 146 dekretu, według których władza odwoławcza nie weźmie pod uwagę okoliczności ani środków dowodowych, przytoczonych w odwołaniu, jeżeli strona podnosi zarzuty przeciw ustaleniom dokonany na podstawie norm szacunkowych, chyba, że ustalenia te dokonane zostały z naruszeniem art. 118.

W obowiązującym stanie rzeczy przedmiot opinii biegłych poruszać się będzie przykładowo w następujących ramach:

1. co do odpisań na straty przedmiotów, podlegających zużyciu,

2. co do prawidłowości wyceniania wartości remanentów surowców, wyrobów gotowych i innych składników majątkowych,

3. co do charakteru wydatków inwestycyjnych,

4. celem oceny zdolności produkcyjnej przedsiębiorstw przemysłowych,

5. wartości czynszowej nieruchomości lub ich części, celem wymiaru podatków: od nieruchomości i od lokali; o wartości obiegowej nieruchomości celem wymiaru podatku od nieruchomości,

6. stosunek cyfrowy obrotów do remanentów lub kosztów handlowych do obrotów w poszczególnych przedsiębiorstwach,

7. wartość użytkowa lokali,

8. koszty utrzymania samochodu,

9. jeżeli chodzi o ustalenie, czy pewne księgi handlowe są prowadzone prawidłowo, opinia biegłego może posłużyć jedynie do stwierdzenia, czy istnieje pewien konkretny zwyczaj kupiecki lub pewne specjalne prawidła księgowości, natomiast nie może być przedmiotem opinii biegłego

ocena, czy dane księgi są prawidłowe, gdyż ta ocena należy wyłącznie do władzy orzekającej.

10. w przypadkach, gdy nie można ustalić ceny kupna lub wytworzenia, wartość przedmiotów i praw majątkowych ustalić należy przez biegłych.

3. Powołanie i wyłączenie biegłego

Biegły składa przysięgę w sądzie przy objęciu stanowiska, a w poszczególnych sprawach powołuje się na nią.

Osoba, wyznaczona na biegłego, może nie przyjąć włożonego na nią obowiązku z przyczyn, jakie uprawniają świadka do odmowy zeznań, a nadto z powodu przeszkody, która jej uniemożliwia wydanie opinii.

Stronie wolno żądać wyłączenia biegłego z przyczyn, z jakich może żądać wyłączenia urzędnika.

Przepis ten należy oczywiście rozumieć w ten sposób, że wyłączenia biegłego można żądać jedynie od przypadku do przypadku, nie zaś generalnie.

Przyczyny mogą być następujące:

1. w sprawach, w których biegły pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może oddziaływać na jego prawa lub obowiązki,

2. w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w prostej linii, krewnych bocznych aż do czwartego stopnia, powinowatych bocznych do drugiego stopnia,

3. w sprawach osób związanych z biegłym z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,

4. w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem jednej ze stron,

5. w sprawie, z powodu której wdrożono przeciw niemu dochodzenie wstępne, postępowanie dyscyplinarne lub karno-sądowe,

6. jeżeli pomiędzy biegłym a jedną ze stron zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności biegłego. Zgłaszając wniosek o wyłączenie strona powinna uprawdopodobnić przyczynę wyłączenia.

Biegłego, przedstawionego przez stronę władza podatkowa nie przyjmie, a wezwanego wyłączy, gdy powstaje uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Poza tym do wezwania i przesłuchania biegłych stosuje się odpowiednio przepisy o świadkach.

Nadto wypada podnieść pewne ogólne zasady prawne obowiązujące w przedmiocie oceny opinii biegłego.

Strona nie może kwestionować opinii biegłych z tego powodu, że ona rozciąga się także na takie elementy, które nie były objęte tą dowodową wysuniętą przez stronę.

W szczególności, jeżeli zasięgnięcie opinii biegłych miało na celu ustalenie wysokości odpisań na zużycie władza podatkowa ma prawo uczynić przedmiotem opinii biegłych wszystkie elementy potrzebne do obliczenia prawidłowych odpisań na zużycie.

Natomiast służą stronie wszystkie zarzuty faktyczne i prawne tak przeciw sposobowi jaki znawca stosuje przy ogólnym ujęciu spornego zagadnienia, jak i przeciw wpływającym na ostateczny wynik oceny ustaleniom faktycznym.

Tego prawa nie pozbawia strony ani okoliczność, że znawcę powołano na wniosek strony ani okoliczność, że konkluzja znawcy jest jasna i wyraźna. Strona może więc podnosić zarzuty, że opinia biegłego jest zbyt ogólnikowa, że nie zawiera wyjaśnień co do szczegółów, mających dla sprawy znaczenie istotne.

4. Koszty postępowania

Koszty postępowania wymiarowego ponosi w zasadzie Skarb Państwa. W szczególności postępowania tego dotyczą odnośne postanowienia ustawy o opłatach stemplowych, w myśl których wolne są od opłat stemplowych podania, zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy.

Co do niektórych rodzajów postępowania dowodowego istnieją szczegółowe przepisy o obowiązku pokrywania kosztów przez Skarb Państwa.

W szczególności świadkowie i biegli mają prawo do wynagrodzenia. Nie ma tego prawa osoba, która, wezwana w charakterze świadka lub biegłego, odmawia spełnienia wynikających stąd obowiązków — w szczególności jeżeli odmawia złożenia przysięgi — mimo, że nie istnieją oko-

liczności, które w myśl ustawy uprawniają do uchylenia się od funkcji świadka lub biegłego.

Wynagrodzenie świadków obejmuje przede wszystkim koszty podróży od miejsca zamieszkania świadka do miejsca stawiennictwa i z powrotem, mianowicie przejazdu najtańszym środkiem transportu masowego (koleją, tramwajem, autobusem itp.), odbytego klasą najniższą, a w braku komunikacji masowej — koszty przejazdu innym środkiem lokomocji, a mianowicie najtańszym z dostępnych.

Kwota w ten sposób obliczona, należy się świadkowi także wówczas gdy odbył podróż, wyżej określoną, własnym środkiem lokomocji lub pieszo.

Nadto należy się świadkowi wynagrodzenie za stratę czasu, której wysokość określa władza podatkowa według swego uznania.

Do czasu, za który należy się wynagrodzenie wlicza się również czas, konieczny do odbycia podróży z miejsca zamieszkania i z powrotem.

Świadek ma prawo do wynagrodzenia również wtedy, gdy na wezwanie władzy podatkowej stawił się, lecz nie został przesłuchany.

Wynagrodzenie biegłego obejmuje koszty podróży, obliczone według podanych wyżej zasad, dotyczących świadka oraz wynagrodzeń za pracę. To ostatnie określa władza podatkowa w granicach od 10 zł do 100 zł za każdą pełną

godzinę, w zależności od kwalifikacji, czasu i trudu, koniecznych do wykonania pracy.

Świadek bądź biegły powinien zażądać wynagrodzenia tego samego dnia, w którym ukończył swoją czynność, dla której został wezwany. Niespełnienie tego obowiązku powoduje utratę prawa do wynagrodzenia; o tym władza podatkowa powinna uprzedzić w wezwaniu.

O przyznaniu wynagrodzenia dla świadków i biegłych, jego wysokości, jak również o przyznaniu zwrotu kosztów podróży decyduje władza podatkowa rozpoznająca sprawę. Od decyzji w tym przedmiocie nie ma zażalenia.

Strona obowiązana jest pokryć koszty świadków i biegłych, którzy mają być przesłuchani na jej wniosek i odpowiednią kwotą wpłacić w wyznaczonym jej przez władzę podatkową terminie.

Jeżeli strona nie wniesie opłat i nie uiszcza należności z tytułu kosztów, które zgodnie z przepisami dekretu o postępowaniu podatkowym, bądź przepisami o opłatach stempłowych powinny być uiszczone z góry, władza podatkowa wyznaczy jej termin od jednego do dwóch tygodni celem wniesienia należnej sumy.

Jeżeli w terminie tym należne sumy nie zostaną uiszczone, pismo wraz z załącznikami podlega zwrotowi lub czynność, uzależniona od uiszczenia opłaty bądź należności, będzie zaniechana.

mgr Z. Mielcarzewicz

Zaopatrzenie przedsiębiorstw przemysłu prywatnego w surowce

(Wskazówki szczegółowe dot. zapotrzebowań).

W Tygodniku Gospodarczym Nr 18 z 4 maja br. zostały podane zasady ogólne dotyczące opracowywania zapotrzebowań na surowce, oparte na wymaganiach, jakie stawia izbom przemysłowo-handlowym Ministerstwo Przemysłu. — Pozostaje jeszcze do omówienia szereg szczegółów, które odtąd odnoszą się do poszczególnych grup surowcowych.

Według najnowszych zarządzeń nie wszystkie surowce i materiały pomocnicze są przedmiotem zapotrzebowań kwartalnych, przedstawianych Departamentowi Przemysłu Miejscowego, któremu za pośrednictwem izb p.-h. podlega przemysł prywatny. W surowce i materiały nie reglamentowane należy się zaopatrywać przez bezpośrednie zakupy we właściwych centralach zbytu względnie w mniejszych ilościach w hurtowniach i oddziałach Państwowej Centrali Handlowej, bądź też w placówkach „Społem”, rozmieszczonych w miastach wojewódzkich i powiatowych.

Z grup surowcowych wymienionych w wymienionym na wstępie „Tygodniku” nie należy obecnie zgłaszać zapotrzebowań na materiały ogniotrwałe i wyroby betonowe, — na galanterię szklaną, — okucia, — wyroby z blachy, wytwory przemysłu cukrowniczego oraz odpadki.

Nie są również reglamentowane chemikalia, których sprzedaż odbywa się przez Centralę Handlową Przemysłu Chemicznego za pośrednictwem biur sprzedaży, do których kierować należy zamówienia poparte przez właściwą izbę przemysłowo-handlową. — Na obszarze Polski czynne są następujące biura sprzedaży:

1. **Materiałów wybuchowych** w Katowicach, Warszawa 6 „Centrowybuch” tel. 303-21, -22 — 2. **Produktów węglowodornych** w Zabrze, Zamkowa 1 (Biskupice, tel. 3401) „Węglowod. - Zabrze”. — 3. **Nawozów sztucznych** w Gliwicach, Zawiszy Czarnej 7, tel. 45-75, 30-85, 31-93. — „Azot”. — 4. **Produktów nieorganicznych** w Gliwicach, Zawiszy Czarnej 7 tel. 25-35, 46-38 „Solkwas”. — 5. **Produktów organicznych i farmaceutycznych** w Łodzi, Sienkiewicza 35 tel. 197-36. — „Barwofarm”. — 6. **Produktów tłuszczowych** w Gliwicach, Matejki 12 „Tłuszcz”, — tel. 45-20, 37-22, 24-65. — 7. **Farb i lakierów** w Gliwicach, Dr. Styczyńskiego 20, tel. 50-03 „Barwina”. — 8. **Gazów przemysłowych** w Dąbrówce Małej k/Katowic, Dąbrowskiego 2, tel. 241-35 „Centrogaz”. — 9. **Wyróbów Gumowych i Tworzyw Sztucznych** w Łodzi, św. Stanisława 2, tel. 193-21 „Gumtwór”. — 10. **Artykułów chemii stosowanej** w Krakowie, Pijarska 9, tel. 558-18, 558-19, 558-20, „Archem”.

Poza biurami sprzedaży, na terenie całego kraju czynne są hurtownie wojewódzkie, w których mogą się zaopatry-

wać firmy, których zapotrzebowania na poszczególne artykuły chemiczne jest niewielkie (drobne ilości). Na obszarze województwa poznańskiego znajduje się Hurtownia Wojewódzka Nr. 9 w Poznaniu przy ul. Mickiewicza 28, tel. 18-66, „Chemhurt” — Poznań.

Natomiast surowce i materiały reglamentowane podlegają rozdziałowi, przez Centralny Urząd Planowania, który przydziela Departamentowi Przemysłu Miejscowego kontyngenty ogólne do podziału pomiędzy instytucje państwowego przemysłu miejscowego, — organizacje przemysłu prywatnego, rzemiosł i spółdzielczości wytwórczej. — Do surowców i materiałów reglamentowanych należą: Szkło taflowe, papa dachowa i cement, — jako grupa budowlana, — jednostką miary są w zapotrzebowaniu m² i kg, — a cement należy podawać w tonach.

W grupie drzewnej: drewno surowe i tarcica, — jednostką miary są m³, — dla drzewa opałowego m. p. (metry przestrzenne).

W grupie włókienniczej i tekstylnej: przędza — tkaniny białozłote, ubraniowe, techniczne i specjalne (płótno brezentowe, bandaże, gaza opatrunkowa, tkaniny do opakowania, tkaniny meblowe, intrologatorskie, i pluszowe), — wata, nici, — ubrania robocze i ochronne — Przędzę zapotrzebowywać należy w kilogramach, tkaniny w metrach i kilogramach, watę i nici w kilogramach, ubrania w kompletach. — Pasy transmisyjne parciane i tkaniny ściśle techniczne np. filtracyjne, wojłoki itp. nie należy zgłaszać w kwartalnych zapotrzebowaniach, lecz w miarę potrzeby zapotrzebowywać za pośrednictwem właściwej izby przemysłowo-handlowej w Ministerstwie Przemysłu.

W grupie paliw płynnych: benzyna, nafta i oleje (dokładnie specyfikować, jakie oleje). — W zapotrzebowaniach należy podać oddzielnie, ale na tym samym załączniku*) materiały pędne dla ruchu drogowego z wykazaniem posiadanych („na chodzie”) samochodów osobowych, ciężarowych i motocykli — oddzielnie naftę z dokładnym określeniem, do jakiego celu — oraz oddzielnie na inne produkty naftowe, z podaniem do jakiego celu mają służyć. Obowiązującą jednostką miary są kilogramy.

W grupie węglowej: węgiel i koks w tonach z rozróżnieniem na grubo, średni i miał, — oraz osobno węgiel de-

*) jak opisano w „Tygodniku Nr 18 — zapotrzebowanie składa się z pisma przesyłającego i tytułu załączników, ile grup surowcowych obejmuje np. węgiel — na osobnym paliwa płynne, osobno żelazo itp).

pułatowy dla pracowników tych zakładów, które posiadają umowy zbiorowe z robotnikami, obejmujące świadczenia na węgiel. Zgłaszają tylko te zakłady, które zużywają więcej niż 15 ton (wagon) węgla (koks) miesiecznie. Zakłady, które posiadają mniejsze zapotrzebowania mają być zaopatrywane z miejscowych składów opałowych.

W grupie wyrobów żelaznych: gwoździe, druty, liny, nity, śruby, wkrętki do drzewa i metale. Jednostką miary są kilogramy.

W grupie metali kolorowych: metale blokowe — cyna, miedź, nikiel, aluminium, mosiądz, brąz, antymon, — wyroby z tych metali (blacha, rury, pręty) — złoty miedź, aluminium, mosiądzu, brązu, ołowiu, cynku i żeliwa. Metale blokowe należy zastąpić odpowiednim złotem. Zapotrzebowanie na te metale, które w zasadzie przewidziane są dla walcowni — muszą być odpowiednio umotywowane. Przydział materiałów z miedzi, mosiądzu lub aluminium uzależniony jest od nadestania wyjaśnienia, na jaki cel są one przeznaczone i oświadczenia, że nie mogą być zastąpione żadnym innym metalem (żelazem, cynkiem, ołowiem itp.). Oświadczenie takie ma charakter wiążący, a wystawiający je ponosi za nie całkowitą odpowiedzialność, — powinno być dołączone na osobnym załączniku do zapotrzebowania. Jednostka miary są kilogramy.

W grupie żelaza i stali: stosować ściśle kolejność według następującej specyfikacji — 1. surówka, 2. żelazo prętowe, płaskie, okrągłe, kwadratowe i fasonowe (kątowniki, teówki itp.). 3. stal walcowana-węglista o wytrzymałości 60 kg/m wzwyż, 4. stal resorowa i sprężynowa, 5. stal walcowa stopowa, 6. stal zimno walcowana i ciągniona, 7. żelazo kształtowe (korytka i dźwigary) od 80—380 m/m, 8. żelazo kształtowe powyżej 380 m/m, 9. bednarka gorąco-walcowana, 10. walcówka ϕ 5,5 do poniżej 14 m/m, 11. blacha cienka poniżej 0,75 m/m do poniżej 3 m/m, 13. blacha falista, 14. blacha średnia od 3 m/m do poniżej 5 m/m, 15. blacha gruba od 5 m/m wzwyż, 16. blacha ocynkowana, 17. rury zgrzewane (gazowe) do 2" włącznie, 18. rury elektrycznie spawane, ciągnione i szczelinowe do 50 m/m, 19. rury spawane od 150 do powyżej 400 m/m (Huta Półkój), 20. rury spawane od 400 do 5000 m/m (Ferrum Zabrze), 21. rury bez szwu ciągnione i precyzyjne do 2" włącznie, 22. rury bez szwu powyżej 2" do 6,5", 23. rury bez szwu niewęntowane powyżej 6,5", 24. rury bez szwu gwintowane powyżej 6,5", 25. obręcze — żelazo obręczowe, 26. bednarka zimno-walcowana, 27. blacha zimno-walcowana, 28. odlewy żeliwne i stalowe. Jednostką miary są kilogramy.

W grupie elektrotechnicznej: tylko przewodniki niezolowane.

W grupie chemicznej: opony i dętki samochodowe, buty gumowe i ochronne, karbit, pokost syntetyczny i farby olejne. Jednostka miary są kilogramy, dla obuwia — pary. Zapotrzebowania na tłuszcze techniczne, parafinę, terpentynę, kalofonię i maselę należy składać w Departamencie Przemysłu Miejsowego sporadycznie w miarę potrzeby po

za kwartalnym zapotrzebowaniem. Przedsiębiorstwa pragnące otrzymać przydział spirytusu i fuzli winny wnosić do właściwych izb skarbowych podania z opisem technicznym zamierzonego przerobu spirytusu względnie z umotywowaniem na jaki cel spirytus ten ma być zużyty. Po dokonaniu przydziału izba skarbowa wydaje pisemne zezwolenie nabycia spirytusu we wskazanej wytwórni lub rektyfikacji Państwowego Monopoli Spirytusowego. (Sprawę tę reguluje postanowienie § 181 rozp. Min. Skarbu z dnia 10. 9. 1932 r. o monopolu spirytusowym — Dz. U. R. P. Nr 88 poz. 746). — Sól kuchenną do celów przemysłowych można otrzymać bezpośrednio z Dyrekcji Państwowego Monopoli Solnego również po uprzednim uzyskaniu zezwolenia na jej zakup od właściwej izby skarbowej, — wniosek na uzyskanie przydziału soli winien być zaopatrzony w poparcie izby przemysłowo-handlowej.

W grupie skórnicyj: skóry twarde, juchty, skóry techniczne (w tym również skóra na pasy transmisyjne) i blankowe, — obuwie skórzane, tekstylne i specjalne, — oraz kozuchy. Te ostatnie należy umotywiać ilością szoferów, wartowników itp. a w zapotrzebowaniach obuwia określać i cel i jakość. — Jednostką miary są zasadniczo kilogramy, a dla skór miękkich m² i kg, dla obuwia — pary dla kozuchów — sztuki.

W grupie papierniczej: papier afiszowy, albumowy, bezdrzewny, cyklostylowy, drukarski, dziełowy, kopertowy, natronowy, okładkowy, pakowy, pergaminowy, piśmienny drzewny, przebitkowy, przedziałniany, rysunkowy, szpulkowy, światło-czuły, tapetowy, techniczny, — bibułka, preszpan, tektura i usnik. Jednostka miary są kilogramy (koperty w 1000 sztuk).

W zapotrzebowaniach na surowce i materiały reglamentowane należy przy każdym artykule podać numer statystyczny Gł. Urzędu Statyst. oraz ściśle stosować właściwą jednostkę miary. Wyciągi z wykazów statystycznych wyrobów przemysłowych dla wymienionych wyżej grup surowcowych, stosujące właściwe mianownictwo i jednostki miar są do nabycia za niewielką opłatą w Związku Przemysłowców w Poznaniu (ul. Mickiewicza 31). Podane jednostki miary są ściśle obowiązujące, — gdzie podano podwójne jednostki miary muszą być obie stosowane.

Jak z powyższego wynika podział grup surowcowych uległ obecnie pewnym zmianom i należy go odjąć w ten sposób stosować. Wszystkie surowce i materiały pomocnicze tak reglamentowane jak i niereglamentowane sprzedawane są tylko po cenach komercyjnych zgodnie z uchwałą Komitetu Ekonomicznego R. M. z dnia 22 czerwca br., — za tym wszelkie zwracanie się z wnioskami o uzyskanie cen urzędowych (sztywnych) nie ma żadnych widoków powodzenia.

Zapotrzebowania należy składać zasadniczo na cele produkcyjne, można jednak uwzględniać także cele inwestycyjne, (remonty zakładów) i konsumpcyjne (węgiel deputatowy), co jednak należy w zapotrzebowaniach wyraźnie zaznaczać.

Poradnik księgowego

Rachunek prywatny a wynik działalności w przedsiębiorstwach o osobowości fizycznej

Mówiąc o rachunku prywatnym mamy z reguły na myśli księgowo rozliczenie się przedsiębiorstwa z właścicielem przedsiębiorstwa. Mogą więc zaistnieć podjęcia na potrzeby prywatne albo naodwrot wplata właściciela do przedsiębiorstwa w gotówce lub innym składniku majątkowym.

Podjęcia na potrzeby prywatne mają przeważnie charakter gotówkowy o ile nie korzystaliśmy z innych składników majątkowych na cele prywatne. Np. Prowadząc sklep spożywczy pobieramy z niego codziennie pewne artykuły, które podlegają opodatkowaniu.

Od wyboru techniki zamknięcia rachunku prywatnego zależy wyprowadzony wynik działalności. Jeżeli rachunek prywatny zamknijemy bilansem zamknięcia, wówczas drogą aktywowania pretensji do właściciela otrzymamy faktyczny wynik działalności przedsiębiorstwa.

Gdybyśmy rachunek prywatny potraktowali jako rachunek wynikowy i zamknęli rachunkiem „Strat i Zysków”,

to wykazany wynik byłby wynikiem bilansowym, który należałoby dodatkowo sprostować przez dodanie sumy podjętej na potrzeby prywatne przez właściciela.

Analizując rachunek prywatny z punktu widzenia podatkowego dochodzimy do dalszych wniosków. Nie obejmuje on bowiem wyłącznie rozliczenia z właścicielem przedsiębiorstwa, lecz księgujemy na tym koncie i tego rodzaju wydatki, które nie są zaliczane do kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa. I tak przykładowo do tego rodzaju kosztów zaliczamy: dobrowolne składki, jałmużnę, ofiary na szkolnictwo i t. d. Księgowanie tych wydatków bezpośrednio na rachunku prywatnym w przedsiębiorstwach o osobowości fizycznej jest usprawiedliwione, i nie zaciemnia obrazu istotnych kosztów. W przedsiębiorstwach o osobowości prawnej, w których zasadniczo nie występuje rachunek prywatny, należałoby wyżej wspomniane niepotracalne wydatki księgować na oddzielnym koncie z odpowiednim oznaczeniem.

Ukrywanie niepotracalnych kosztów jest bezcelowe, bowiem są one zawsze do stwierdzenia.

Dla przykładu podajemy kilka oderwanych przykładów, które wiążą się z podjęciem na potrzeby prywatne:

1. Opłata czesnego w szkole (przekaz przedsiębiorstwa przez P. K. O.).
2. Zapłata podatku dochodowego.
3. Nabycie udziału przez właściciela (należność pokrywa przedsiębiorstwo).
4. Nabycie samochodu osobowego, który częściowo służył będzie przedsiębiorstwu, częściowo zaś do osobistych usług właściciela.
5. Przedsiębiorstwo i mieszkanie właściciela znajdują się w jednym i tym samym budynku, należącym do przedsiębiorstwa.
6. Właściciel stolarni ofiarowuje swej córce w prezencie meble.

W pierwszym przykładzie przedsiębiorstwo wyklada za właściciela pieniądź tytułem opłaty szkolnej za jego dzieci i z tego tytułu rachunek prywatny obciążamy.

Podatek dochodowy, jak już niejednokrotnie wspominaliśmy jest wydatkiem niepotracalnym i ponosi go sam właściciel. Jeżeli należność reguluje przedsiębiorstwo, postępujemy analogicznie jak wyżej.

Właściciel może nabyć udziały w innym przedsiębiorstwie, które wyłącza ze składników majątkowych swego

przedsiębiorstwa. W takim wypadku obciążamy jego rachunek prywatny, a uznajemy kasę.

Kupno samochodu i częściowo używanie przez właściciela nakłada obowiązek rozliczenia się między przedsiębiorstwem a właścicielem. Z tą sprawą wiążą się wydatki na materiały pędne.

Znajdują się w budynku, należącym do przedsiębiorstwa lokale, które służą jako mieszkanie prywatne dla właściciela, to należy przyjąć ich wartość użytkową i na ustaloną sumę obciążyć rachunek prywatny właściciela. Wreszcie ostatni cytowany przykład mówi, że wszelkiego rodzaju darmowe świadczenia, nawet najbliższemu, podlegają opodatkowaniu. Wartość mebli darowanych córce danego właściciela stolarni — to jego podjęcie prywatne, które należy uwidocznic jako ubytek gotowych towarów, i na równą sumę obciążyć rachunek prywatny.

Rachunek prywatny w przedsiębiorstwach o osobowości fizycznej jest do pewnego stopnia rachunkiem zastępczym, — mamy tutaj na myśli rachunek kapitału. Wszelkie wyżej przytoczone przejawy, jak i inne o podobnym charakterze możnaby wprost księgować na rachunku kapitału. Jeżeli tego z zasady nie czynimy, to dlatego, by zachować kapitał w równej wysokości poprzez cały okres gospodarczy, oraz, by stwierdzić na rachunku prywatnym zaksięgowane transakcje włącznie ich uzasadnienia.

Wiedomości różne i komunikaty:

Handel zwierzętami rzeźnymi i mięsem — karty rejestracyjne

Zarządzeniem z dnia 2 sierpnia 1946 r. w sprawie handlu zwierzętami rzeźnymi i mięsem Minister Aprowizacji i Handlu zniósł wszelkie ograniczenia terenowe odnośnie zakupu i transportu zwierząt rzeźnych i mięsa dla osób fizycznych i prawnych, posiadających uprawnienia przemysłowe.

W związku z powyższym władze skarbowe wyjaśniły, że uprawnionymi do skupu i handlu żywcem są tylko osoby fizyczne i prawne, które uzyskały od władz przemysłowych I instancji potwierdzenie zgłoszenia przemysłu, przy czym zgodnie z zarządzeniem Wojewody Poznańskiego władze administracji ogólnej jako władze przemysłowe I instancji żądać będą, celem niedopuszczenia do udziału w handlu czynnika niefachowego i nierzetelnego, dołączenia do wniosku o uzyskanie potwierdzenia zgłoszenia przemysłu zaświadczenia przynależności do branżowego zrzeszenia kupieckiego, którym dla omawianych osób jest Wielkopolskie Zrzeszenie Kupców Handlujących Bydłem, Trzodą i Końmi z siedzibą w Poznaniu.

Jakkolwiek tylko tym osobom wolno trudnić się skupem i handlem żywcem, które posiadają uprawnienia przemysłowe, to jednak z uwagi na przepis art. 1 pkt. 2 dekretu o podatku obrotowym stanowiący, iż obowiązek podatkowy istnieje niezależnie od tego, czy wykonywanie prywatnoprawnych, zawodowych i odpłatnych świadczeń rzeczy lub usług odbywa się z zachowaniem warunków prawem przepisanych — osobom tym władze skarbowe nie odmówią wydania kart rejestracyjnych.

Osoby te jednak powinny zadość uczynić ciążącemu na nich obowiązkowi uzyskania uprawnienia przemysłowego, tym bardziej, że o nabyciu karty rejestracyjnej w razie nieposiadania uprawnienia przemysłowego, zawiadamiane będą właściwe władze przemysłowe I instancji.

Państwowy Plan Inwestycyjny a Przedsiębiorcy Prywatni.

Prywatne instytucje i osoby inwestujące w zakresie przemysłu, handlu lub rzemiosła składają wnioski celem uzyskania pożyczki inwestycyjnej przy włączeniu do państwowego planu inwestycyjnego na rok 1947, zależnie od charakteru przedsiębiorstwa właściwym Izdom Przemysłowo-Handlowym lub Izdom Rzemieślniczym, które przesyłają je łącznie z opinią i zestawieniami do odpowiednich Izd Warszawskich.

Wnioski o udzielenie pożyczki inwestycyjnej dla przemysłu prywatnego należy składać na odpowiednich formularzach, które otrzymać można wraz z instrukcją w biurze Związku Przemysłowców, za pośrednictwem tegoż Związku najpóźniej do dnia 27 bm.

Zaopatrzenie przedsiębiorstw w surowce.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zwraca uwagę na artykuł o zaopatrzeniu przedsiębiorstw przemysłu prywatnego w surowce — umieszczony w niniejszym „Tygodniku” i przypomina, że ostateczny termin zgłaszania za potrzebowań do Związku Przemysłowców upływa 28 bm. Tam też są do nabycia wykazy statystyczne materiałów reglamentowanych, obejmujące numery statystyczne tych materiałów, właściwe mianownictwo i jednostki miary. Wykazy te wysyła na żądanie Związek Przemysłowców pocztą. — Termin zgłaszania za potrzebowań przez przemysł spożywczy będzie ogłoszony osobno.

Rejestrować samochody.

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Komunikacji z dn. 28 czerwca 1946 r. Ldz. EE. 5119/46 i instrukcją Centralnego Zarządu Motoryzacji z dn. 28. 6. 46., **spółdzielnie i firmy prywatne** winne zgłosić użytkowane przez siebie pojazdy mechaniczne do przeniejstrowania we właściwym Okręgowym Urzędzie Samochodowym w terminie do dnia 30 września 1946 r.

Pojazdy mechaniczne niezgłoszone we wspomnianym terminie do przeniejstrowania, przechodzą na własność Skarbu Państwa.

Nowelizacja prawa przemysłowego.

Dnia 7 września br. odbyło się w Warszawie posiedzenie międzyzbowej komisji Izb Przemysłowo-Handlowych, której tematem obrad była m. in. nowelizacja Działu V prawa przemysłowego, dotyczącego zrzeseń przemysłowych. Ze względu na nowe zadania samorządu gospodarczego postanowiono wystąpić z projektem nadania zrzeseńom przemysłowym charakteru przymusowego z tym, że w odniesieniu do zrzeseń kupieckich nadanie charakteru przymusowego tym zrzeseńom będzie zależało od decyzji Ministerstwa Aprowizacji i Handlu. Zarazem uznano za konieczne podporządkowanie wszystkich zrzeseń przemysłowych Izdom Przemysłowo-Handlowym we wszystkich zarządzeniach Izd, w wykonaniu ich zadań ustawowych i zleconych.

Wobec projektu nowelizacji również działu IX prawa przemysłowego dotyczącego rzemiosła, Izby P.-H., zajmą stanowisko na międzyzbowej komisji w Poznaniu w dniu 21 września br.

Rada Gospodarcza Ziemi Lubuskiej.

Dnia 25 września br. odbędzie się w Zielonej Górze drugie posiedzenie Rady Gospodarczej Ziemi Lubuskiej. Referaty wygłoszą Dyr. Dep. Min. Przemysłu mgr Ehrenberg,

Dyr. Dep. Min. Ziem Odzyskanych mgr Gluck, kierownik Delegatury Izby P.-H. poznańskiej w Zielonej Górze inż. Stasinowski. Ze względu na aktualne tematy posiedzenie Rady budzi żywe zainteresowanie.

Zmiana rozkładu jazdy.

Nowy zimowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich zostaje wprowadzony w życie o północy z 6 na 7 października 1946 r. W związku z powyższym wydany ostatnio urzędowy rozkład jazdy w formie książkowej staje się nieaktualnym i wobec powyższego nie zaleca się kupowania tegoż.

Z dniem 2 października br. przewiduje się podwyżkę taryf osobowych, bagażowych ekspresowych i towarowych w ruchu kolejowym.

Sprzedaż towarów poniemieckich.

Państwowe Urzędy Likwidacyjne mają na sprzedaż zdekompletowane większe partie maszyn do szycia, zegarów i radioaparatów, nowe części wodnoinstalacyjne w opakowaniu fabrycznym oraz większe ilości tubek i tym podobnych opakowań do kosmetyków. Zainteresowani zechcą się zgłosić do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

BARWNIKI

dla przemysłu spożywczego

poleca

CHEMIKALIA, Poznań,
Św. Wojciech 2a - Tel. 48-41

MATERACE

sprężynowe i wyścielane

ŁÓŻKA żelazne

TAPCZANY

higieniczne

produkują

„MATRA“

Poznań

Dąbrowskiego 142

Chłuba POLSKIEJ PRODUKCJI

Wiśniówka Złota
Siwucha Klubowa
Likier Monastique
Podbięta

KANTOROWICZA

PAPIER

wszelkiego rodzaju,

tektury w różnych formatach i grubościach. tektury falista, kartony,

dupleksy, sulfu oraz lignine

polecają

Fabryczne Składy Papieru i Tektury
STANISŁAW DOLEWSKI

Sp. Kom.

POZNAŃ

ul. Przemysłowa 25 - Tel. 48-80

Pomocnicze biuro sprzedaży:

Aleje Marcinkowskiego 15
TELEFON 23-01.

Przyjmę

posadę kierowniczą

możliwie w przemyśle chemicznym.
Długoletnia praktyka.

Łaskawe propozycje do Biura Ogłoszeń „PAR”
Poznań, Ratajczaka 7 pod 9,518

ŚWIATŁO KOPIA

TEL:
4067

STEFAN KOZANECKI
SKŁAD PAPIERU
KRASZEWSKIEGO nr.2

„BARTONAŻ WIELKOPOLSKI”

Poznań, Dąbrowskiego 79 — Tel. 38 43

Opakowania dla przemysłu

Warsztaty • naprawy
wszelkich
maszyn biurowych

ASTRA

Poznań, ulica Gajowa 4
(Przy Ogrodzie Zoologicznym)

Tel. 75-28

BIURKA

Krzeseła gięte, Meble szkolne

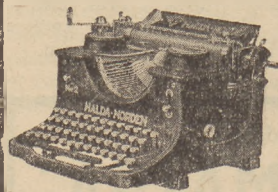
Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

Opł. pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wllak, Poznań Kantaka 10

Zakup — Sprzedaż
Przeróbki — Naprawa

„ReMa”

POZNAŃ, Św. Marcin nr 5
Telefon 44-07

Wyroby RUBIN

PIERWSZORZEDNEJ
JAKOŚCI

Grafię

PASTY DO OBUWIA
ZAPRAWA DO PODŁÓG
PŁYN DO CZYSZCZENIA

Fabryka Chemiczna

M. KRZYMAŃSKI

Poznań, Koronkarska 9 — Tel. 33-57

==== Kupujemy wszelkie woski i terpentynę ====

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66 — Eydgoszcz, Al. 1 Maja 16 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wllak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł